Tempelherren og Jødinden

Det kongelige Theaters Repertoire.

Nr. 59.

Tempelherren og Jødinden.

Priis: 20 Skilling.

Kjøbenhavn.
Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel,
Badstuestræde Nr. 17.

Digitized by the Internet Archive
in 2013

http://archive.org/details/tempelherrenogjo00kjob

Tempelherren og Jødinden.

Romantisk Opera i fire Acter af W. A. Wohlbrück.

Musiken af Heinrich Marschner. Oversat af Th. Overskou.

Personerne:

Cedric af Rotherwood . . . . Hr. **Kragh.**
Wilfried af Ivanhoe, hans Søn — **Schwartzen.**
Rovena af Hargottstandstede, hans Myndling . . . . . Mad. **C. Kretschmer.**
Lucas de Beaumanoir, Tempelherrernes Stormester . . . . . Hr. **Cetti.**
Albert Malvoisin, Præceptor for Stiftet Tempelstove . . . . . normanske Riddere. — **Winsløvsen.**
Brian de Bois Guilbert, Tempelherre — **Kirchheiner.**
Maurice de Bracy . — **Hansen.**
Den sorte Ridder . . . . . Hr. **Nielsen.**
Wamba, Cedrics Nar . . . . . — **Phister.**
Robert, Bois Guilberts Svend — **Brock.**
Locksley, de Fredløses Anfører . . — **Hvid.**
Broder **Tuck**, Eneboeren i Coymanhurst . . . . . — **Foersom.**
Isaac fra York, en Jøde . . . . — **Overskou.**
Rebecca, hans Datter . . . . . Fr. **Zrza.**

Tempelherrer, normanske og sachsiske Krigere; Ridderfvende, Fredløse, Folket.

Handlingen foregaaer i England, i Grevskabet York. Aar 1194.

Første Act.

(Vild romantisk Egn).

Første Scene.

Maurice de Bracy med Følge
(alle med nedslagne Visirer og klædte i Grønt).

Introduction.

Bracy.

Kom, skjul jer tyst i Skovens Nat;
Her Toget maa forbi!
Trygt gaaer det med den sjeldne Skat
Ad Farens dunkle Sti!
Men med vort Krigsskrig styrte brat
Fra Fjeldets skumle Kløfter vi!
Ha, lad ei Een af dem undgaae,
Vi kjækt dem alle gribe maae!

Følget.

Vi leire os i Skovens Nat;
Her Toget maa forbi!
Trygt gaaer det med den sjeldne Skat
Ad Farens dunkle Sti!
Men med vort Krigsskrig styrte brat
Fra Fjeldets skumle Kløfter vi!
Ei Een af dem skal os undgaae,
Vi alle i vor Magt skal faae!

Bracy.

Ha tys! giv Agt! hvo kommer der?

Følget.

Hvem der? staae stille! tal!

Anden Scene.

De Forrige. Guilbert med Følge
(ligeledes med nedslagne Visirer og klædte i Grønt).

Guilbert (udenfor).

Afsted, I Skurke! pakker Jer!
Mit Sværd Jer svare skal!

Bracy og hans Svende.

Med Magt kun Magt fordrives her!
Vi spotte Haan og Pral!

Guilbert (træder ind).

Saa skal mit Sværd mig bane Vei!

Bracy og hans Svende.

Grib an! hug ned og skaaner ei!
(kort Fægtning).

Bracy.

Ha stands! den Stemme skal jeg kjende!

Guilbert.

Jeg ahner hvo Du er, min Fjende!

Bracy.

Guilbert den Tappre staaer for mig.

Guilbert.

Jeg Helten Bracy seer i Dig.

Begge.

Ja rigtigt, Ven! Hvad vil Du her?
Det just mit Spørgsmaal til Dig er.

Bracy.

Jeg her erobre vil en Viv,
Og Magt skal binde Hymens Lænke.

Guilbert.

Mig ogsaa Een til Tidsfordriv
Mit gode Sværd og Mod skal skjænke!

Begge (sagte).

Han den samme Plan har lagt!
Ha, fordømt! hvad maa jeg høre?
Satan selv ham hid har bragt
For fra Maalet mig at føre.

De Andre.

Efter samme Rov de kommer;
Her vil Sværdet blive Dommer!

Bracy.

Du vil Dit Sværd til Vold og Svig
Mod Cedrics Myndling drage?

Guilbert.

Nei, Du ta'er feil! trøst Du kun Dig,
Jeg vil andet Vildt opjage!
(bemmeligt til ham)
Du jo, min Ven! Jødinden saae,
Der, skjøn, som Englen i det Blaae,
Ved vor Turnering Kronen bar
For hver en Skjønhed, England har?
Jeg bryde skal hver Hindrings Lænke;
Hun skal og maa mig Elskov skjænke!

Begge.
Jeg offrer Dig mit Liv og Blod!
Min Ven! vi fælles Sag vil gjøre!
Afsted! vi rask med List og Mod
Vort muntre Eventyr fuldføre!

Guilbert.
Nu op til dristig Daad!

Bracy.
Saa følg da klogt mit Raad!

Alle.
Kom, skjul jer tyst i Skovens Nat;
Her Toget maa forbi!
Trygt gaaer det med den sjeldne Skat
Ad Farens dunkle Sti!
Men med vort Krigsskrig styrte brat
Fra Fjeldets skumle Kløster vi;
Ei Een af dem skal os undgaae;
Vi alle i vor Magt skal faae!
(De trække sig tilbage i Skoven).

Tredie Scene.

Cedric, Rovena, Wamba, Svende
(fra den anden Side).

Cedric. Her kan vi ikke være langt fra Bækken, som vi maa over; lader os hvile os et Øieblik og vente paa vore Reisefæller, som ere blevne tilbage.

Rovena. Det er allerede sildigt; Natten vil overfalde os før vi naae Rotherwood.

Cedric. O gid vi aldrig havde forladt det! Ved det hellige Kors! jeg forbander Ridderspillet og min Daarskab at tage hen for at see det.

Wamba. Da var det dog glimrende nok, og man kan heller ikke sige andet end at de gode Riddere huggede dygtigt løs paa hverandre for at fornøie Tilskuerne. Der var Sir Brian de Bois Guilbert, Tempelherren, han stak den ene Ridder af efter den anden saa at det knagede i deres Ribbeen, indtil den arveløse Ridder stak ham selv af og opslugede alle Tempelherrens Heltebedrifter ved at blive Dagens Seierherre. Hvor saadan en Mand kan kalde sig den arveløse Ridder? hans Fader har jo dog været saa god at lade ham beholde Mod og Tapperhed.

Cedric. Tie, Nar! eller Du faaer af Pidsken.

Wamba. Nu har jeg bestemt sagt noget, der ligner Sandhed, siden I strax vil give mig Sandhedens Løn.

Rovena. Onkel! istedetfor at forbande Ridderspillet, som har kronet den gamle sachsiske Stamme med Hæder, burde I snarere forbande den Haardhjertethed, hvormed I har givet Eders egen Søn til Priis for Fremmedes Barmhjertighed, da han udmattet og saaret sank til Jorden efter at have fraravet saa mange Tappre Seirens Krands.

Cedric (ved sig selv, men dog høit). Lad ham være hvor han vil! Lad dem læge hans Saar, for hvis Skyld han har faaet dem. Han passer bedre til at dele Normannernes glimrende Gjøglespil, end til at forsvare sine engelske Forfædres Hæder og Ære med Slagsværd og Kølle, hans Fædrelands gode gamle Vaaben.

Rovena. Og dog er det hans Heltemod, der gjør ham elsket af den tappre, ædle, ridderlige Kong Richard, som, endskjøndt han er Norman, dog har og fortjener Eders Høiagtelse.

Cedric. Det er sandt; jeg agter Richards Tapperhed, hans Ædelmodighed og ridderlige Sind — o gid han ikke var et Skud af de falske Normanners Stamme! Hvo var saa værdig til at pryde Englands Trone? — Nu hviler alt mit Haab kun paa Din Forlovede, den brave Athelstan; han maa gjøre sin Ret til Thronen gjældende.

Rovena. Normannerne have sat sig alt for fast i Riget, Fader Cedric! ethvert saadant Foretagende vil være unyttigt!

Cedric. Jeg veed kun altfor godt, hvad det er som indgyder Dig denne Forsagthed! (hæftig) Men ved mine Fædres Blod! aldrig, aldrig vil jeg erkjende den Usling for min Søn, som har vovet at hæve sine Øine til Dig.

Wamba. Ikke saa hidsig, gamle Fader Cedric! sværg ikke ved Eders Forfædres Blod, at I vil hade Eders eget. Desuden er hun jo et Fruentimmer; giv først Athelstan en Trone, saa deler hun den nok med ham. (til Rovena) Vær rolig, skjønne Frøken! Tiden udfolder Roserne!

Vise.
Det vil bedre gaae! det vil bedre gaae!
Vor runde Jord sig dreie maa!
Det er en Nars Philosophie
Og er Du klog, Du stemmer i!
Sukke og klage og støie og skraale,
Svækker kun Kraften i Modgang og Strid,
Skue op mod Himlens Blaa, lær blot at taale,
Evig omvexler den rullende Tid!
Det vil bedre gaae! det vil bedre gaae!
Vor runde Jord sig dreie maa!
Det er en Nars Philosophie
Og er Du klog, Du stemmer i!
Hvorfor vil Du, som en Qvinde, forsage?
Spot Lykkens Lune, naar den vil Dig flye;
Ei over Mørket om Natten Du klage;
Solen jo stiger i Morgen paa ny!
Det vil bedre gaae! det vil bedre gaae! etc.
(Gaaer).

Cedric (sagte). Forbandet være dette Ridderspil! Alt begyndte at gaae efter Ønske; hendes taabelige Kjærlighed til min Søn var indslumret; men at han kjækt traadte i Skranken ved Ridderspillet i Ahsby, det har, som en Lynstraale, knust alle mine Forhaabninger.

Fjerde Scene.

De Forrige. Isaac. Rebecca.
Isaac
(kaster sig for Cedrics Fødder).

Barmhjertighed! Barmhjertighed! ædle Nazareer!

Cedric. Hvad vil Du, Jøde.

Isaac. Ak, ædle Than! hav Barmhjertighed med en gammel Mand! Jeg har en syg Ven, som jeg vilde bringe fra Ahsby til York. Jeg har leiet en Bærestol til ham; jeg har ogsaa leiet sex Mand Vagt! Ak, stakkels Jøde! han er jo intetsteds sikker! her i Skoven have de forladt mig, de falske Mennesker! — Forbandelse over dem! — de løb, da de hørte at en stor Sværm Fredløse havde ladet sig see! Høimodige Cedric, ædle Than! hav Medlidenhed med den gamle Isaac og tillad ham at følge med Eder.

Rebecca

(som hidtil har staaet i en ydmyg nedbøiet Stilling, gaaer hen til Lady Rovena, kysser Sømmen paa hendes Klæder og siger derpaa hviskeligt).

Ædle Lady! ved den Gud, som Jøde og Christen tilbeder, tillad os at fortsætte vor Reise under Eders Beskyttelse; det er ikke for min egen Skyld, heller ikke for denne gamle Mands Skyld, jeg beder om denne Naade; men for vor saarede Ven beder jeg om Eders Beskyttelse; han er Christen, som I, og hvis der tilstøder ham nogen Ulykke — (næsten fortrolig, idet hun træder nærmere til hende) saa vilde Eders Livs sidste Ieblikke forbittres ved Anger over, at I havde nægtet mig det, jeg beder om.

Rovena

(efter at hun et Øieblik forundret har betragtet hende).

O, lad dem drage med os!

Cedric. Nu vel, Lady Rovena! naar I ønsker det, saa lad det skee!

(Isaac og Rebecca kysse hendes Klæder).

Femte Scene.

De Forrige. Wamba.

Wamba. Naadige Herre! paa Veien har der leiret sig en Sværm af Bevæbnede, som enten holde Dagen for uværdig til at beskue deres Ansigter, eller have noget sinde, som det er bedst at lade Ansigtet være udenfor. Af og til liste nogle sig frem og holde Øie med dette Sted, saa jeg troer, De har noget for imod os.

Rebecca. Hvis de ere saa nær, saa er Bærestolen alt i deres Magt. Ak, Mylady! søg at befrie den Ulykkelige; han har fortjent det af Eder.

Rovena. For Guds Skyld! Du taler i Gaader; hvem er den Fremmede?

Rebecca. Eders Ven, den ulykkelige unge Helt, som blev Seirherre i Ridderspillet.

Rovena. Wilfried af Ivanhoe!

Rebecca. Just ham!

Sachsernes Krigssang.

Cedric og Følger.

Ei Friheds Søn med modigt Bryst,
Ræd flygter for det blodbestænkte Sværd.
Han iler glad til Kampens Lyst
Og skrækkes ei af Fjendens vilde Hær!
Brat, som vrede Løn, nedslaaer
Sværd og Kølle hvor han gaaer!
Mod! Mod!
Udgyd Fjendens Blod!
I Faren gaae, som til en elsket Møe!
Alt, Sachsen tjæk
Skal flye med Skræk,
Som Hengst og som Hors vil han døe!
Normannens Færd er Mord og Vold.
Til Kamp han iler, pantserklædt, med Skraal,
Et modigt Bryst er Sachsens Stjold,
Med det han møder mandig Fjendens Staal!
Mod! Mod!
Udgyd Fjendens Blod!
I Faren gaae, som til en elsket Møe!
Alt, Sachsen tjæk
Skal flye med Skræk,
Som Hengst og som Hors vil han døe!

(Toget har ordnet sig og drager bort; Cedric gaaer i Spidsen, Rovena og Rebecca i Midten. Wamba drisler Jøden ved stedse at betyde ham, at han skal holde sig bagved de andre, naaget han søger at komme foran).

Sjette Scene.

(Det Indvendige af Eneboerens Hytte, hvori der staaer et Bord, to Stole og et Crucifix. Ved Siden af Crucifixet en opslagen Bog og et Memento mori).

Den sorte Ridder. Eneboeren.

Ridderen (banker rast paa Døren udenfor). Luk strax Døren op, eller jeg sprænger den og skaffer mig selv Indgang.

Eneboeren

(en stærk, kraftig Mand, mere ung end gammel, kommer fra Sidedøren; han er klædt i en grov Munkekappe; i den ene Haand holder han en Lampe, i den anden en tyk Knippel.)

Taalmodighed, Taalmodighed! Spar Dine Kræfter, gode Reisende! jeg vil lukke Døren op for Dig, endskjøndt Du vil finde slet Beværtning. (Lukker op.)

Ridderen (træder ind). God, Aften, fromme Broder!

Eneboeren

(som træder, noget slaaet, tilbage, da han seer en Ridder).

Dominus vobiscum! Bliv ikke vred, Herr Ridder! Skoven vrimler af Røvere og Fredløse, saa at det ikke, selv for den hellige Dunstans fromme Tjener, er raadeligt at aabne sine Døre for enhver som banker.

Ridderen

(efter at have prøvende betragtet Eneboeren).

Jeg skulde troe, at Din Celles Armod var Din sikkreste Beskyttelse imod saadant Pak, min fromme Broder! (lægger Hjelmen, hvis Visir hidtil har været nedslaaet, bort tilligemed Sværd og Stjold. Eneboeren betragter Ridderens kraftige Udvortes med Velbehag). Men sig mig hvormed Du kan vederqvæge den trætte Vandringsmand, og hvor Du kan give ham et Leie?

Eneboeren (peger paa Gulvet). Her er Eders Seng, Herr Ridder!

Ridderen (trækker paa Skuldrene). Nu, jeg er i det mindste under Tag!

Eneboeren
(sætter et stort Fad tørrede Ærter paa Bordet).
Her er Eders Aftensmad.

Ridderen (sætter sig). Tørrede Ærter! det er tarvelig Kost.

Eneboeren (sætter sig ogsaa). Det er det eneste, jeg nyder. (putter nogle Ærter i Munden og gumler paa dem med synlig Modbyelighed).

Ridderen
(som sidder ligeoverfor ham, tygger ogsaa paa Ærterne, medens begge see prøvende paa hinanden).
Og Du har ikke nogen Væde, der kan faae den tørre Mad til at glide?

Eneboeren
(gaaer og kommer derpaa tilbage med en stor Krukke).
Jo, her er kosteligt Vand af St. Dunstans Kilde. Helgenen har døbt mange hundrede Hedninger dermed! Herren velsigne det!
(tager en lille Slurk).

Ridderen (da han ogsaa har drukket). Mig synes, fromme Skovbroder! at den tarvelige Kost, Du nyder, og den hellige, men noget tynde Drik, hvormed Du lædsker Dig, lægger en meget mærkværdig Trivsel i Dig. Af Dit Fuldmaaneansigt, Din runde Mave og Dine stærke Lemmer, skulde man snarere troe at Du levede af Dyresteg, Snepper og Sligt, end af tørrede Ærter.

Eneboeren. Den hellige Dunstan, min Skytspatron, har velsignet min Afholdenhed.

Ridderen. Fromme Broder! da Himlen har gjort saadanne Underværker paa Dit Legeme, saa gad jeg nok vide, hvad Du hedder.

Eneboeren. Egnens Folk kalde mig Eneboeren i Copmanhurst; mange lægge ogsaa Ordet „hellig" til; men jeg er ikke stolt af denne Udmærkelse. Nu, tappre Ridder! gad jeg nok ogsaa vide min Gjæsts Navn?

Ridderen. Jeg er en Ridder fra det forjættede Land. I Gaar hed jeg ved Ridderspillet i Ahsby: den sorte Ridder; der var ogsaa mange, som, fordi jeg ikke altid havde Lyst til at hugge til, kaldte mig: den nølende Ridder, men jeg er heller ikke stolt af denne Udmærkelse.

Eneboeren. Jeg seer, at Retterne ikke mere smage Jer, Herr Nøler!

Ridderen. Din Hellighed synes heller ikke mere at have god Appetit.

Eneboeren (seer paa ham med et polidst Smil). Gode Venner have ladet et og andet staae her, og hvis I vil, saa —

Ridderen. Frem med det, fromme Broder!
(Eneboeren kommer med en stor Postei og en Krukke Viin).

Ridderen
(tager med sin Dolk noget af Posteien og spiser med stor Appetit).
Det kan jeg lide, fromme Broder!

Eneboeren (fylder to Bægre og drikker). Paa Eders Velgaaende, nølende Herr Ridder!
(fra nu af er han meget lystig).

Ridderen. Jeg takker, hellige Skovbroder! — Ved St. Georg, det er en ypperlig Canarisect.

Eneboeren. Kom, lad os klinke og være lystige! leve den hellige Dunstan, Hubert, Nicolay og hvad alle de gode Mænd hedde! Lad os synge; men noget Lystigt; thi naar jeg drikker, er jeg munter, og naar jeg er munter, maa jeg synge, og naar jeg er synger, maa det gaae lystigt til! (Begge drikke under den følgende Vise, især Eneboeren, som Viinen mere og mere stiger til Hovedet).

Vise.

1.

En Barfødder munk fra sin Celle bortdrog,
Ora pro nobis!
Paa Nakken han Bue og Landsestang tog;
Ora pro nobis!
Let Raabukken hopped bag Bøgenes Hang,
Den fromme Faer Barfødder kom under Sang,
Ora pro nobis!
Han tradskede glad over Eng, gjennem Skov,
Sang lystige Viser og fældte sit Rov!
Joho! joho! johojohojoho! joho! joho!
johojohojoho!
Ora pro nobis!

2.

Den Barfødder munk følger god gammel Skik,
Ora pro nobis!
Paa Jagt kræver Tungen en lædskende Drik,
Ora pro nobis!
Juchheisa! ved Hoften, velmædsket, han har
En Flaske, som hænger ved hans Breviar,
Ora pro nobis!
Naar Druernes Nectar han ei kunde faae,
Ja saa maatte Fanden som Barfødder gaae!
Joho! joho! johohohoho! joho! joho!
johohohoho!
Ora pro nobis!
(Der bankes stærkt paa Døren, Locksley, Yeomen og Fredløse raabe udenfor).
Luk op! luk op! Skynd Dig! Vi have Hastværk, fromme Broder!
(Stoien og Raaben høres af og til under det følgende Vers, som Eneboeren synger i den største Skræleangst medens den sorte Ridder leer. Under Sangen tager den Sidste Hjelm, Skjold og Sværd; den Første synder sig at sætte Posteien, Flasken og Bægrene tilside; snart løber han til Døren, snart til Ridderen, hvorved hans Drukkenskab bliver synlig).

3.

Strax Barfødder munken skal aabne for Jer.
Ora pro nobis!
Herr Ridder! en Helvedes Streg det dog er.
Ora pro nobis!
Thi gjør mine Sandser mig ikke til Nar,
Da her flere fromme Barfødre vi har!
Ora pro nobis!
I Slyngler! forstyr ei min Bøn! — fra mit Huus!
Herr Ridder! den Støi gjør mig ganske confuus!
Joho! joho! johohohoho! joho joho!
johohohoho!
Ora pro nobis!
(Han aabner Døren.)

Syvende Scene.

De Forrige. Locksley. Flere Yeomen.

Locksley. Hvad er det? holder Satan Frokostdriken her ved Midnatstide?

Enebooren. Mine Herrer! drager, i Herrens Navn, den Vei, som Eders Ærinde kalder Eder, og den hellige Dunstan tilgive Eder, at I har forstyrret mig og min fromme Broder i vore Andagtsøvelser.

Locksley. Galgenfugl af en Munk! hvad er det Du staaer der og prævler? Kjender Du ikke Locksley?

Enebooren. Ak, er det Dig, min elskede Broder i Nicolay? det var nærved, at jeg ikke havde kjendt Dig, saa fordybet var jeg i min Bøn!

Locksley. Og hvem er den Fremmede, som Du har givet Husly?

Enebooren. Det er min fromme Broder, som har gjort Bøn med mig.

Locksley. Det lader til, at det er en Munk af den stridbare Kirke og udenfor er der nok flere. Kast nu Rosenkrandsen under Bordet og tag Dine Vaaben frem; vi trænge til alle vore Venner! (sagte til ham). Er Du gal, Munk? Du huser en Ridder, som Du ikke kjender! har Du glemt vore Love?

Enebooren. Som jeg ikke kjender? Hvad anseer Du mig for? jeg kjender ham bedre end Tiggeren kjender det Fad, hvori han skal finde sit Maaltid.

Locksley. Hvad hedder han da?

Enebooren. Hvad han hedder? Du mener hvad Navn han har? ja, hans Navn — (grov). Ja vist har han et Navn; troer Du at jeg vil drikke med Folk, som ikke have noget Navn?

Locksley. Det lader til, at Du har drukket for meget, min hellige Broder; og at Du har sladdret mere end godt er.

Ridderen. Gode Yeoman! vær ikke vred paa min lystige Vært; han havde vist ikke modtaget mig som Gjæst, naar jeg ikke havde tvunget ham dertil.

Enebooren. Du tvunget mig? Du stakkels korsede Røver! Du er ikke Mand for at faae Bugt med mig, hverken i Drik eller i Slagsmaal! Bliv Du bare et Øieblik til jeg faaer hyttet min graa Kappe med den grønne Vams, og dersom jeg da ikke lader min knortede Knippel dandse om Dine Øren saa baade Syn og Hørelse skal forgaae Dig, saa vil jeg hverken gaae eller gjælde for ægte Munk eller dygtig Jæger! (Gaaer).

Ottende Scene.

De Forrige (uden Enebooren).

Locksley. Dersom jeg ikke tager feil, Herr Ridder! saa er I den Helt, som saa rask afgjorde Seiren til Englændernes Fordeel ved Ridderspillet i Ahsby og derpaa pludseligen forsvandt uden at blive kjendt?

Ridderen. Og dersom jeg var det, gode Yeoman?

Locksley. Saa vilde jeg ansee Eder for en Beskytter af de Svagere.

Ridderen. At være det, er enhver ægte Ridders Pligt!

Locksley. Saa hør mig; jeg vil meddele Jer et Foretagende, hvori I paa en ærefuld Maade kan tage Deel. En Flok Kjæltringer har ved List fanget en Englænder, som kaldes den sachsiske Cedric, og bortført ham tilligemed hans Myndling, en deilig Pige og hans Ven Athelstan af Coningsbourg til en Borg, som ligger i denne Skov og tilhører den troløse Ridder de Bracy. Jeg har i en Hast samlet saa mange af vore Folk, som jeg kunde finde, og nu spørger jeg Eder, om I, som tapper Ridder og brav Englænder, vil staae os bi for at befrie dem?

Ridderen. Min Ridderpligt fordrer det og, som Lovens og Kong Richards Ven, bør jeg ikke taale at nogen Uretfærdighed bliver begaaet paa engelsk Grund. Men jeg gad ogsaa gjerne vide, hvo Du er, som opfordrer mig til at staae Dig bi?

Locksley. For Øieblikket er jeg en navnløs Mand; men dog en Ven af Fædrelandet og enhver, som mener det redeligt dermed. Jeg har sworet, at jeg ikke vil tjene nogen mindre Mand end Kong Richard.

Ridderen. Din Haand, vakkre Yeoman! (De give hinanden Hænderne.) Jeg vil hjelpe Dig i Dit Forehavende; naar det er forbi, lære vi vel bedre at kjende hinanden.

Niende Scene.

De Forrige. Enebooren.

Enebooren (i en mørk, grøn Vams, han har Bue og Kogger paa Skulderen og i Haanden en dygtig Knippel, som han svinger med stor Behændighed.) See her er jeg! Følger med, Kammerater! jeg kjender de bedste Veie i Sherwood trods Skovbetjenterne selv.

Ridderen. Din Ruus er alt forbi, min kjære Vært?

Enebooren. Jeg har ladet mig døbe i St. Dunstans Kilde; Helgenen har uddrevet den forvorpne Hedning! Nu fremad marsch! Hvor ere disse lumpne Røvere, som bortføre Adelsmænd og deilige Fruentimmer imod deres Villie? Ved alle Aander, baade de onde og de gode! jeg vil gjøre Poenitense ved Vand og Urter, dersom jeg ikke med min Knippel smører disse Kjeltringer igjennem i Dusinviis! (Svinger Knippelen.)

Ridderen. Ei, ei! Du kan ogsaa bande, fromme Broder!

Enebooren. Maa jeg bede, at I lader være at kalde mig from, ellers bliver jeg grov; jeg er kun from saalænge jeg stikker i Kappen; naar jeg er i den grønne Vams,

saa kan jeg drikke, bande og løbe efter Pigerne saa godt, som det sømmer sig en dygtig Jæger. Følger mig! St. Dunstan fører Jer til Strid og min Skaldepande skal være den Lygte, som viser Jer Veien!

4.

(Med Chor).

Kjæk Barfødermunken Jer fører til Kamp,
Ora pro nobis!
Rask svinger han Sværdet i Blodstrømmes Damp,
Ora pro nobis!
Juchheisa! vi nu paa de Slynger gjør Jagt,
Der Røvere skjule i ridderlig Dragt!
Ora pro nobis!
Den fromme Barfødder til Kamp mod dem gaaer
Og hellige Prygl af hans Knippel de faaer!
Joho! joho! johohohoho! joho! joho! johohohoho!
Ora pro nobis!

(Alle ile ud).

Anden Act.

(Et Gemak i et Borgtaarn. Dørre paa begge Sider; i Baggrunden til Venstre et stort Vindue, som gaaer ud til en Altan, der er omgiven med en bred Muur, som kun er een Fod høi).

Første Scene.

Rebecca (bliver ført ind af) **Robert** og en Svend.

Robert. Træd kun herind, Jødinde! dette Værelse er bestemt for Dig.

Rebecca. Hvad skal jeg her? Hvorfor skille I mig fra min Fader og vore Ledsagere?

Robert. Hvad kommer det Dig ved, vi gjøre hvad man har befalet os.

(Begge gaae).

Anden Scene.

Rebecca (alene). Hvad har man ifinde med mig? Jeg er skilt fra min Fader og den ulykkelige unge Mand, som saameget behøver min Hjælp — ak! jeg bæver mere for ham end for mig selv! (Efter at hun har undersøgt begge Sidedørrene) Begge Dørre kan ikke lukkes indvendig, og udvendig ere de tillaasede. (Aabner Vinduet). Maaskee jeg her kan finde Udvei til Flugt! (Seer ud og farer tilbage med et Skrig). Ha! (Seer atter ud). Hvilket frygteligt Dyb! Jeg svimler ved at see derned! Dette maa være det høieste Taarn i Borgen! (Gaaer fra Vinduet, som hun lader staae aabent). Beskyt Du mig, mine Fædres Gud! og frels mig ved Din Retfærdighed! (Larm udenfor Døren paa høire Side). Ha! vee mig! jeg hører Trin paa Trappen — Døren gaaer op —

Tredie Scene.

Rebecca. Guilbert (som er indhyllet i en stor Kappe, der næsten betækker hans Ansigt.)

Rebecca. Det er en af Røverne, som overfaldt os i Skoven! (Aftager hurtigt sine Armbaand og Halsfjeden, som hun rækker ham). Tag dette, gode Ven! og for Guds Skyld hav Barmhjertighed med mig og min gamle Fader! — Nu! det er af stor Værdie, og Du skal faae ti Gange saameget, hvis Du vil hjælpe mig til at flye fra denne Borg.

Guilbert. Palæstinas skjønne Rose! hvad er Perler og Juveler mod de Yndigheder, som smykke Dig! Fra det Øieblik jeg begyndte mit vilde Røverliv, har jeg svoret, altid at foretrække Skjønhed for Rigdom, spar derfor Dine Smykker; Du maa give Løsepenge med Elskov og Stjønhed.

Rebecca. Du er ingen Fredløs; thi naar har en Fredløs afslaaet Perler og Juveler? — Du er en Norman og maaskee ædel af Fødsel; o lad mig troe, at Du ogsaa er det i Dine Handlinger! Afkast Røverens Maske og forbarm Dig over en hjælpeløs Skabning.

Guilbert

(kaster Kappen og staaer i Ridderdragt med Ordenskors paa Brystet).

Stor Scene med Chor.

Guilbert.

See hvo jeg er! Du ei Dig mon bedrage!
Jeg kom ei hid Dig Smykker at fratage.
Jeg selv — hvis Pragt Dit Hjerte skjænker Lyst —
Skal med Juveler smykke rigt Dit Bryst!
En Dronnings Glands skal Dig omstraale, Hulde!
Hvis Du ei møder Ømheds Suk med Kulde!

Rebecca.

Hvad fordrer Du, hvis Guld er ei Dit Bud?
Du følger Korsets Tegn, jeg Israels Gud;
Din Lov, som min, vil fuult og fyndigt finde,
At kristen Ridder ægter en Jødinde!

Guilbert.

Hvad Lov —? og ægte? — Pige! raser Du?
Bød selv en Konge mig sin Datter nu
Og skjænkte mig til Medgift Spiir og Krone,
Jeg turde aldrig nævne hende Kone.

(Let og frivol).

For Skjønheden henrykt at knæle,
Lærte Naturen sin Søn;
Men ak! jeg kun i Løn
Hos Engelen Amor tør dvæle!

Lyt venlig til Kjærligheds Stemme,
Synk til min flammende Barm;
Lyksalig i Din Arm
For Elskov jeg Loven vil glemme!

Dig, Glut! som mit Hjerte indtager,
Skjænker jeg Kjærligheds Lyst;
Men — Korset paa mit Bryst,
Ak! — Hymen for evig forjager!

Rebecca.

Hvad? uden Rødmen frækt Du spotte tør
Hvad Dig, som Christen, helligst være bør?
Og Din Spot just nu mod Korset lyder
Da Du, som Munk og Ridder, Løftet bryder!
Jeg knæler ei, som Du, for Korsets Magt;
Men dog Din Spot har Afskye hos mig vakt!
Selv Skin af Dyd Din Last ei giver sig —
O fly mit Blik! jeg dybt foragter Dig!

Guilbert.

Er det min Tak, Du trodsig stolte Skjønne?
Du Mildhed stolt med Had og Haan tør lønne?
O dæmp Dit Mod; det kunde styrte Dig;
Thi Stolthed gløder ogsaa høit i mig!
Ved Sværdets Ret Du er mit Bytte nu;
Din Herre er jeg, min Slavinde Du!
Hvis Du min Elskov med Foragt tør lønne,
Da skal min Magt Dig tvinge, stolte Skjønne!

Rebecca (efter en dyb Taushed; fast).

Let en Tyran kan raa og nedrig kue
Den svage Møe, som flyer hans vilde Lue!
Kan ei min Graad og Jammer røre Dig,
Da mod Vold min Rædsel ei beskytter mig!
(Bryder ud i vild Lidenskab).
Men, Du Ridding! Helveds Oval
Og Guds Dom Dig knuse skal!
I min Sjel skal Hævnen flamme,
Redsomt skal dens Lyn Dig ramme!
Jeg min Skjændsel dølger ei, —
Som Din Skjæbnes onde Aand
Jeg omsvøve skal Din Vei
Og bevæbne Hævnens Haand!
Høit for Verden jeg, med Graad,
Juble skal Din Skjændselsdaad!
Du ei Naade skjænker mig, —
Lovens Sværd skal ramme Dig,
Dine Brødre Dig forstøde
Naar jeg nævner dem Din Brøde!
Vildt til Hævn mod Vold og Svig
De skal ile ved mit Skrig,
Straffe grumt med Had og Død,
Hvad mod Ukyld Du forbrød!
Naar De høre, at Du fræk
En Jødinde, som de hader,
Rev til Skjændsel fra sin Fader,
De skal flye Dit Blik med Skræk!
Saa med Hadets tunge Vægt
Hævnbetynget, skambedækt,
Her Du Angrens Qval skal bære,
Hisset Helveds Bytte være!
Du ei røres ved min Jammer,
Herrens Hævn til Straf Dig rammer!

Guilbert.

Ha! Du ret snedigt Hævnens Lyst vil nyde;
Men høit — ja høit Dit Jammerskrig skal lyde
For gjennem disse Mure Vei at finde;
Nei, elskte Møe! lad Hævnens Glød forsvinde,
Vær øm mod mig, antag vor fromme Tro
Og elskovsfuld min Arm skal Dig omsnoe!
Misundt af mangen Ridders stolte Frue,
Skal Verden Dig som min Beninde skue!

Rebecca (stedse i hæftigste Lidenskab).

Jeg Din Beninde?
Jeg Dyden hade?
Israels Altre
Troløs forlade?
Fædrenes Gud! Dig almægtig forbarm!
Frels mig, Jehova!
Hør mine Sukke!
Knus Lastens Træl med Din hævnende Arm!

Guilbert.

Ha, denne vilde
Glødende Harme,
Tryllende Engel! forbøier Din Glands!
Ras, blide Due,
Flye mine Arme,
Snart skal Du skjænke mig Kjærligheds Krands.
(Han vil omfavne hende).

Rebecca.

Forræder! tilbage! — Jeg trodser Dig!
O Gud! Du Vei til Frelse viser mig!
(Hun iler til Altanen og træder ud paa Murens Rand).
Et Spring — og jeg er frie!

Guilbert.

Stands, rasende Pige! hold inde!

Rebecca.

Fly bort! — hvis blot Du gjør et Fjed,
Jeg styrter modig ned fra Taarnets Tinde.
Mit Lig skal Bjergets mørke Afgrunds Skjød modtage,
Mit Blod for Gud min Morder skal anklage.
(Trompetstød).

Guilbert (uden at lægge Mærke dertil).

Gud — hvis Du styrted ned —
Ved mine Fædres Ære, Glands og Skjold
Jeg sværger høit, som Ridder kjæk og bold,
Jeg ei mod Dig vil bruge Magt og Vold;
Men, Himlens Engel! mig Din Slave kalde!

Rebecca.

Saa stands, hvis ei jeg skal som Offer falde!
(Hun træder ned, men holder sig langt fra ham. Man hører Sachsernes Krigssang udenfor).

Sachsernes Krigssang.

Ei Frihedsøn med modigt Bryst etc.

Guilbert.

Jeg ydmygt følge skal Dit Bud;
Thi Du modig er som skjøn!
Du er den Tappres Elskov værd,
Ved Bøn jeg vil Din Ømhed vinde!
Mig rører dybt Dit stolte Mod,
For Dig mit Hjerte flammer!
Min Bøn forvandle skal Dit Had
Til trofast Kjærlighed.
Engang Du finde skal Din Lykke
Ved til Dit Bryst mig elskovsvarm at trykke!

Paa eengang.

Rebecca.

Vær takket, mine Fædres Gud!
Du hører Ukyldes Bøn
Og skjenker Svaghed Kraftens Sværd!
Jeg kjæk vandt Seir skjøndt Qvinde!
O Israels Gud, saa stor som god,
Din Priis hver Tunge stammer,
Dig lover høit Cherubers Qvad,
Du var fra Evighed!
Du, Naadens Vældt! mig Styrke skjænker
Til kjækt at bryde Stjændsels tunge Lænker!

Fjerde Scene.

De Forrige. Normanske Krigere
(ere traadte ind og synge paa samme Tid som Guilbert, Rebecca og Sachserne).

Normannerne.

Vildt styrter Fjenden frem med Trods,
Han Byttet vil frarive os!
Grib Sværdet! lad Trompeten lyde!
Til Seir og Død! hans Blod skal flyde!
Afsted! kom før os til Seier!

Guilbert (paa samme Tid som Krigerne).

Ja tjækt til Kamp og Seir jeg gaaer
Ad Dødens Kædselsvei!
Med Kjæmpekraft jeg Alt nedslaaer;
Men Dig jeg slipper ei!
Herfrem, herfrem, mit gode Sværd!
Den skjønne Møe er Kampen værd!
Omstraalet af min Seiers Glands
Jeg beder Dig om Amors Krands!
Den bedste Løn
For Seirens Søn
Er Elskovs Lyst!
Til blodig Dyst
Jeg glad vil gaae
Og dristig slaae,
Kan jeg Din Omhed naae!

Normannernes Krigssang.

Normannens Hjem er ligbedækte Val
Og blodig Seir hans Held!
Alt for den Tappre knæle skal —
Den Feige kun er Træl!
Normannens Daad er Kronen værd,
Hans Scepter er hans tappre Sværd,
Med det han tyner Fjenden ned!
Og Alt sig bøier for hans Fjed!
Fortvivlet Kamp
I Valens Damp
Og Stjoldebrag
Af Sværdeslag,
Trompetens Klang
Til Seierssang,
Det er Normannens Lyst!

Sachsernes Krigssang
(udenfor, bliver stedse stærkere).

Ei Friheds Søn med modigt Bryst etc.

Rebecca
(lægger ikke Mærke til hvad der foregaaer udenfor, men bliver ved at synge sin Guds Lov med stedse stærkere Stemme).

Bær takket, mine Fædres Gud! etc.

(Guilbert gaaer med Krigerne; begge Stammers Krigssang tabe sig i det Fjerne. Det bliver stille. Rebecca er sunket ned paa en Stol).

Femte Scene.

Rebecca (alene).

Jeg er frelst! — dog vee mig! hvis vore Befriere segne for Overmagten og jeg atter falder i den stolte Tempelherres Haand! — Gud! til Din Beskjærmelse overgiver jeg mig, min gamle Fader og den Ulykkelige, som Du forlenede mig Kraft til at frelse. (urolig) Ak, bør Tanken om ham nu oppfylde mit Hjerte? — En Nazareer — en Fjende af vor Troe — Gud! Du er naadig og barmhjertig — han er fangen, hjælpeløs, syg, — Ulykken gjør jo selv Hedningen til Jødens Broder! — Stille! der er Nogen ved Sidedøren (med en Blanding af Skræk og Glæde, da hun seer Ivanhoe). Ha! — det er ham!

Sjette Scene.

Rebecca. Ivanhoe
(som kommer fra Døren paa venstre Side).

Ivanhoe. Det er anden Gang Du viser Dig for mig, yndigste Skabning! O svar mig nu! Er Du hiin velgjørende Fee, om hvem Minstrellerne synge i deres underfulde Eventyr?

Rebecca. Jeg er en menneskelig Skabning, som I, Herr Ridder! og glæder mig ved at min ringe Kundskab i Lægekunsten har været Eder til Gavn. Eders Opparterske er kun en stakkels Jødinde, Datter af Israel fra York, som I for kort Tid siden var saa høimodig at frelse fra truende Livsfare!

Ivanhoe (som slipper hendes Haand). En Jødinde? — Dog ligemeget — Jeg skylder Dig Tak og vil rigeligt lønne Dig og Din Fader for den Pleie, I have skjænket mig. (Uvilkaarlig har han fjernet sig fra hende, ogsaa hun har skamfuld trukket sig tilside).

Rebecca. O hvor hurtigt har ikke dette Ord fornedret mig i hans Agtelse — jeg kunde græde af Smerte!

Ivanhoe. Tal, hvad blev der af Cedric og hans Ledsagere.

Rebecca. Han har overalt spurgt om Eder med megen Omhu — det samme gjorde ogsaa Lady Rovena!

Ivanhoe. Hun ogsaa! — O jeg takker Dig inderligt for denne Efterretning, kjære Pige!

Duet.

Rebecca (ved sig selv).

Blidt til mig han taler — ak!
Dog ydmyger mig hans Tak!
Jeg har frelst ham fra at døe,
Dog er vist hans Træl, hans Sværd,
Ja hans Ganger meer ham værd,
End den arme vantroe Møe,
Som i Faren stod ham nær!
Ak, Dit Ord har fyldt mit Hjerte
Med en navnløs, bitter Smerte —
Vee mig! jeg tilbeder Dig —
Kun for Dig mit Hjerte brænder
Og Du mørk Dit Blik bortvender —
Ak, Du dybt foragter mig!

Ivanhoe (ved sig selv).

Du, Rovena! elsker mig!
Kjækt mit Hjerte hæver sig,
Fængslet brydes skal ved Dig!
Fra den skumle tykke Muur
Ud i den smilende Natur,
Fri fra Sjælsdels tunge Baand,
Skal jeg ile ved Din Haand!
Fryd mit Hjerte gjennemgløder,
Haabets Glands mit Øie møder;

Thi Rovena elsker mig!
O, Din Kjærlighed skal være
Skjoldet for Din Ridders Ære,
Kjækt mit Hjerte hæver sig —
Fænglet brydes skal ved Dig!

Overgang til Finalen.

(Krigsmusik toner i det Fjerne. Vaabenlarm).

Ivanhoe.

Ha! hvilken Larm! jeg hører Vaabenklang!
Høit toner Sachsens raske Krigersang!

Rebecca (som er traadt til Vinduet).

Fra dette Taarn jeg Fjenden ei opdager,
Han paa en anden Kant mod Borgen drager.
(Nødstrig og Klang af Horn udenfor Scenen).

Ivanhoe.

Stærkt lyder Kampens Horn og bange Skrig!
Ha! rast mod Borgen Fjenden styrter sig.

Rebecca (glad).

Saa seire Dine Venner?

Ivanhoe.

Ha, jeg vil skue
De Kjækkes Kamp!

Rebecca (ængstlig).

O bliv! Dig Farer true!
Din raske Trods vil Fjendens Harme vække!
Lad mig —

Ivanhoe.

Ei Faren maa en Ridder skrække!
(Vil gaae).

Rebecca.

Jeg Dig bønfalder — jeg, som Livet Dig gav,
Beder Dig ømt at flye den aabne Grav.
Du er for svag til Kamp — jeg — jeg vil gaae;
Snart Du om Slaget her skal Budskab faae.

Ivanhoe.

Frygt for Dit Liv —

Rebecca.

O, mig vil Døden flye!
Jødindens Blik de som en Rædsel skye!
(Løbende).
O slip mig, slip mig! snart jeg gjenseer Dig!
(Iler ud).

Syvende Scene.

Ivanhoe (alene, seer medlidende efter hende).

Dybt, arme Møe! Din Skjæbne rører mig!
Dit Hjerte saares dybt af den Foragt,
Som Christnes Grumhed paa Dit Folk har lagt!
Ak, hvorfor skal af dem forhadt Du være,
Da i Din Daad Du følger Christi Lære?
(Vaabenlarmen bliver stedse stærkere).
Høit klinger Sværd mod Skjold og fordrer Blod!
Hornet kalder Hjælp! Mod, mine Brødre! Mod!
Ha, bittre Qval! jeg Modets Ild maa dæmpe!
Hvorfor kan jeg ei dristigt blandt Jer kjæmpe?

Ottende Scene.

Ivanhoe. Den sorte Ridder.

Ridderen.

Ha! er Du der? i Borgen raser Flammen!
Kom, rask afsted! snart Taarnet styrter sammen!

Ivanhoe.

Hvo er Du, som saa modig staaer mig bi?

Ridderen.

Din Ven er jeg! afsted, og Du er fri!
(Han trækker ham bort med sig).
(Støien, Nødskriget og Kamptummelen varer endnu et Øieblik. Scenen forvandles).
(Borggaarden. En Deel af Bygningerne i Baggrunden staae som rygende Ruiner).

Finale.

(Krigsmusik. Man hører begge Slammers Krigssang med afvexlende Lykke. Enkelte Grupper af Kjæmpende sees paa Muren, som omgiver Borgen. Normannerne synes at seire, deres Krigssang hæver sig jubilende. Skueladsen bliver tom, men Koret vedbliver udenfor).

Niende Scene.

Rebecca

(styrter ud af Borgporten, med opløst Haar. Fortvivlet og forvirret vanker hun om, under Krigssangen og den larmende Musik).

Til Hjælp! vee mig, vee! o, Rædsel, intet Haab!
Fortvivlelse og Død jeg kun at vente har!
I Gruus er Taarnet, hvori min elskte Fader var —
O Fader! Fader! — ak, sorgjæves er mit Raab!
Som Flammens Rov hans Lig i Gruset hviler —
O, mine Kræfter svinde — Gysen gjennemiler
Mit Hjerte!
(Beemodig.)
Ak, aldrig Din Datters blide Røst,
Dig, sølvgraa Olding! skal skjænke Trøst!
Dit Støv skal ei vædes af barnlige Taarer!
Min Trøst er i Graven! nu staaer jeg forladt!
Himmel! veiled mig i Rædselens Nat!
(Kamptummelen, som fra Stedet: „O, mine Kræfter svinde," er sagtnet, bryder atter løs med fornyet Hæftighed; Sachsernes Krigssang begynder at triumphere).
O rædsomt Flammerne brage,
Dump lyder de Døendes Klage,
Grumt Fjenden snyser af Harm,
Høit toner Vaabnenes Larm,
Jeg gyser, jeg bæver, dybt Jammren mig saarer!

Tiende Scene.

Rebecca. Guilbert

(som er ledsaget af nogle Svende, kommer ud af Borgporten).

Guilbert.

Kom! Dit Liv jeg vil bevare!
Til Redning en Vei jeg kjender!
For at frelse Dig fra Fare
Har jeg trodset Død og Fjender
Og mig hugget frem til Dig!
Elskte, kom og følg med mig!

Rebecca.

Du mig frelse, mig? kun mig?
Jeg skal flygte? — nei, ei med Dig!
Lad min bittre Graad Dig røre:

Hist i Flammens vilde Hav
Seer min Fader snart sin Grav,
Ingen vil hans Jammer høre!
O frels ham og Riddren, som mon vinde
Seirens Krands i Ridderspil,
Da skal Du Naade finde!

Guilbert.

Som en Ridder kjækt han vil
Uden Frygt sin Skjæbne møde,
Og en Christen gjør en Brøde
Ved at vove Livet for en Jøde!
Derfor bort! kom, fly med mig!

Rebecca.

Før skal Flammer om mig gløde,
Før jeg, Ridding! følger Dig!

Guilbert.

Nu skal Styrkens Villie raade!
Engang rørte mig Din Qval;
Men ei meer Du seire skal!
Kom, følg med!

(Vil slæbe hende med sig).

Rebecca.

Dræb mig af Naade
Eller fly!

Guilbert.

Stands med Din Jammer!
Du er min, trods Død og Flammer,
Min om end Lynets Straale mig rammer!

(Han griber hende og bærer hende bort i sin kraftfulde Arm. Svendene følge ham).

Rebecca (idet han bærer hende bort).

Hjælper, hjælper! frelser mig!

(Hendes Skrig toner i det Fjerne).

Ellevte Scene.

(Kampen vender atter tilbage til Skuepladsen; Normannerne flye. Cedric og de Bracy fægte med hinanden og de Bracy falder efter en kort Kamp. Sachserne juble over Seiren).

Krigerne.

Seier! Seier! vi Borgen har taget!
Normannen er slaget!
For Venskab vi slog
Og Fjenden forjog!
Høit leve hver en Sachser bold,
Hans Bryst var Vennens Skjold!

(Dækket falder).

Tredie Act.

(En stor Plads i en Skov, med Udsigt til en livlig Egn. I Midten af Pladsen staaer en stor Eeg, hvorunder der findes en Græsbænk. Solen gaaer op).

Første Scene.

Yeomen. Fredløse.

Chor.

See Bjerget forgyldes af Solstraalens Glød,
Blidt smiler den nyfødte Morgen,
Med Glæden fremgaaer den af Taagernes Skjød,
I Natmulmet hyller sig Sorgen!
Rigt Duggen strøer Perler i Skov og paa Bang,
Den glade Natur hilser Dagen med Sang!
Frisk Blomsten sig hæver af Morgenens Bad,
Mod Himlens Blaa bølger Duften,
Al Jorden udbryder i Hymner og Qvad,
Som Fuglen gjentoner fra Luften.
O, Alt, hvori Herren har Følelse lagt,
Forenes til Bøn og lovpriser hans Magt!

En Yeoman (kommer). Myladyy og det Følge, som kom for at hente hende, bryder op og drager herfra!

(Rovena, den sorte Ridder, Cedric, Wamba, Locksley og Tuck komme med et Følge af Sachser og Tjenerstab af begge Kjøn. Alle Yeomen og Fredløse hilse hende).

Alle.

Held, Lady Rovena! Held!

(Toget standser).

Rovena.

Hav Tak, I Skovens Sønner!
Hav Tak for kraftigt Værn! — Hav Tak!

De Kommende.

Vi drage nu med Glæde
Til Fædrearnen hjem! — Afsted!

Fredløse og Yeomen.

Lev vel, glem ei de Tappre
I Skovens dunkle Ly! — Lev vel!

(Rovena drager bort ledsaget af Cedric, Wamba, Sachserne og Tjenerskabet).

Anden Scene.

Den sorte Ridder. Tuck (som staaer lænet op mod et Træ). **Yeomen. Fredløse.**

Ridderen. Naa, Broder Tuck! jeg troer Du staaer og falder i Søvn ved Morgengry! Vil Du maaskee sove Rusen fra i Gaar ud?

Eneboeren. Himlen bevare mig! jeg stod kun saadan fordybet i mine egne fromme Betragtninger og bad om Tilgivelse for Eders Synder.

Ridderen. Syng os heller en lystig Jægervise; det er bedre at være munter end at gjøre Bod!

Eneboeren. Troer I det? ja, ja! saa vil jeg sætte Fromheden op til en bedre Leilighed og tænke at jeg er ligesaadan en lystig Krabat, som vore Staldbrødre! Giver Agt, I raske Svende! nu synger jeg op paa vor Yndlingsvise!

Vise med Chor.

1.

Giver Agt!
Op til Jagt
Blæs til Kamp og Rov!
Natten flyer for Dagens Pragt,
Ud i friske Skov! — Halloh!

Morgenluft er sund og sval,
Lystigt over Bjerg og Dal!
Dyreis Flugt og hjætte Hop
Skytten følger i Galop!

Tidt en Glut,
Skjøn, men but,

Vi for Kornet fik!
Flygted Vildtet, blev det skudt,
Det er Jægerskik! — Oho!
Juchheisasa! Halloh! Tralala!

2.

Glæden troe,
Friske, froe,
Jage vi med Sang!
Husa! husa! og halloh!
Lut til Hornets Klang! — Halloh!

Vi for Middagssolens Glød
Dukke os i Flodens Skjød,
Og af Boven, frisk og blaa,
Kraft de trætte Lemmer faae!

Glut, som glad
Gaaer i Bad,
Skjult af sivklædt Bred!
Duk Dig, thi bag Bøgens Blad
Titter Skytten ned! Oho
Juchheisasa! Halloh! Tralala!

3.

Stolt beladt
Med vor Skat
Vi til Hornets Klang,
I den maaneklare Nat,
Vandre hjem med Sang! — Halloh!
Juchheisasa! Halloh! Tralala!

Buk og Raadyr, sov nu vel!
Paa vor Jagt os fulgte Held!
Maanens Skin paa Skov og Eng
Vinker Skytten til hans Seng!

Elskte! iil
Hen og hviil
Trygt i Maanens Skin!
Har Du lukket Døren til —
Rask af Vinduet ind! — Oho!
Juchheisasa! Halloh! Tralala!

Tredie Scene.

De Forrige. Ivanhoe (kommer hurtigt).

Recitativ og Arie med Chor.

Ivanhoe.

Ha! er Du her? — Den tappre Salisbury
Er kommen med Din seirbedækte Hær!
Den vil Dig skue! jublende den kalder
Paa sin Konge, Richard Løvehjerte!

Alle (med glad Forbauselse).

Hvad? vor Konge? er det muligt?
Os saa nær? blandt Skovens Sønner?

Ridderen (slaaer Visiret op).

Ja, blandt Eder staaer Richard Løvehjerte!

Alle (omfavne hverandre, henrevne af Glæde).

Ham er det! der staaer han!
Hans Blik har fyldt mit Bryst
Med høi og hellig Lyst!

Alle (trække omkring ham).

Held Dig! vor Fader!
Held Richard Løvehjerte!
Held Englands Drot!

Locksley.

Sire! ved Din Broders Uretfærdighed
Tvungne vi blev til Synd mod Landets Lov;
Dog hænge vi med Liv og Sjæl ved Dig,
Derfor vær naadig Dommer imod os!

Eneboeren.

Skjænk og St. Dunstans fromme Præst Din Naade!
Ora pro nobis!

Richard.

Jeg glemmer Broden! Eders Troskab kun
Jeg vil erindre! Alt tilgivet er!
Staaer op, I brave Venner! Bliv fra nu
Troe mod Jer Konge og Jert Fædreland!

Alle.

Vi Troskab Dig sværge!
Fra nu er vort Værge
Nedlagt for Din Fod!
Du Livet os byder,
For Dig vi udgyder
Med Glæde vort Blod!

Ivanhoe.

Et herligt Folk i Dig seer Haab om Held;
Vær nu tilfreds med Lauren Du har vundet!
Sin bedste Ridder kalder Verden Dig;
Lad nu Dit Folk Dig kalde Fader!

Arie med Chor.

Det hædrer høit en Drot, med Mod
For Ærens Krands at slaae,
At offre ridderligt sit Blod
For Roes ved Daad at naae!
I Kampen proves Kraft og Værd,
Dens Laurbær vindes kun ved Sværd,
Ved Arv vi skjænkes Ridderglandsen,
For den en Drot maa bryde Landsen!

Du vender hjem som Ridder bold
Og Hæder følger Dig;
Skjænk Folket Held og vær dets Skjold
Mod Fjendens List og Svig!
Slyng Egekrandsen, England bandt,
Om Lauren, Du ved Jorsal vandt;
Med Glands og Roes Dig Verden lønner,
Vind Kjærlighed blandt Englands Sønner!
(Richard gaaer hurtigt bort; Alle følge ham i glad Bevægelse).
(Et lidet Gemak i Stiftet Templestoves Præceptorie).

Fjerde Scene.

Guilbert (kommer i hæftig Bevægelse).

Scene og Arie.

Recitativ.

Du tør forsmaae mig! — Stolte! — Kolde Hjerte!
O Tilbedte! — jeg trodsed Døden kjækt,
Med Livets Fare jeg beskjærmed Dig!
Talløse Piles Maal var dette Bryst,
Dog til Din Frelse kun jeg brugte Klingen;
Jeg med mit Legem dækked Dig paa Flugten
Mod Fjendens Pile! frygted kun, at Døden
Dig, Engel! skulde saare! Ha — og nu?
Min Elskovs Flamme Du bebreider mig!

Jeg skulde givet Dig til Priis for Fjenden
Og Du vil heller døe end for Din Frelse
Mig takke! — Grusom, kold Du kalder mig!
(Med Smerte).
Ak, hvis Du skued i mit Hjerte,
Du saae, jeg føler Elskovs Smerte!
(Spyker hen i Grubberie).
Og dog Du fandt mig haarb! men ak, mit Bryst
Ved Savn blev koldt mod Ømheds Røst!
(Veemodig).
Mørk min Vaar er dæmret hen;
Glæden flygted fra min Sjel
Skjøndt jeg higed mod dens Vald!
Elsket Pige, trosast Ven,
Huuslig Lykke, Faderheld
Ak, Skjæbnen har mig frarevet!
Jeg har lidt, men aldrig levet!
Jeg er kolde Loves Træl,
I min dunkle Grav jeg maa
Eensom og uelsket gaae!
Elskovs ømme,
Blide Drømme
I min Nat mit Blik ei skuer!
Evig Død mig truer!
Dog — af Uveirs sorte Sky
Straaler Haabets Morgengry,
Glimter Solens blide Skjær!
Jeg med kraftig Heltemod
Svinge vil mit Sværd,
Offre mit Blod
For den, min Sjel har kjær!

Arie.

Du med hellig Ild til Døden
Iled stolt af Skræk for Brøden
Og Dit Mod fortrylled mig!
For til Elskov Dig at røre,
Jeg det Største vil fuldføre,
Ja, mit Liv jeg offrer Dig!
Alt, som kan Din Sjel henrive,
Alt, hvad Kjærlighed kan give,
For Din Fod jeg lægger ned!
Thi jeg ved Dit ømme Hjerte
Sødt bortdrømme skal min Smerte,
Skjænkes Livet ved Kjærlighed!
(Han vil gaae).

Femte Scene.

Guilbert. Malvoisin.

Malvoisin. Det er godt, at jeg finder Dig! der bryder et Uveir løs over Dit Hoved; thi Stormesteren ved Dit Eventyr med Rebecca.

Guilbert. Hvad? hvorledes har han faaet det at vide? Er det Dine kloge og forsigtige Forholdsregler, Malvoisin?

Malvoisin. Har jeg da været istand til at forhindre det? Den gamle Isaac har været her og talt med Stormesteren. Jeg har maattet dreie Sagen saa godt som det lod sig gjøre og Du er frelst, hvis Du vil frasige Dig Rebecca. — De ville da beklage Dig som et Offer for Trolddomskunster, men hun er en djævelsk Troldqvinde og maa døe!

Guilbert. Døe! nei ved Himlen! nei, det skal hun ikke!

Malvoisin. Jo, ved Himlen, jo! det skal og maa hun — Retten er allerede forsamlet og Stormesteren venter Dig.

Guilbert. Hvad? saa hurtigt?

Malvoisin. Ja en Proces er snart afgjort, naar Dommeren har fældet Dommen inden den begynder. (Gaaer).

Sjette Scene.

Guilbert (alene).

Rebecca! Rebecca! jeg vil komme til at kjøbe Dig dyrt! — Jeg vil vove endnu et Forsøg for at frelse Dig — men vogt Dig for at lønne mig med Utaknemmelighed! thi hvis Du atter forsmaaer mig, ved Himlen! da vil min Hævn blive ligesaa grusom, som min Kjærlighed er hæftig! (Gaaer).

(En stor Tourneerplads ved en Bjergskrænt; Pladsen er omgivet med Skranker, som ere aabne i Midten. Udenfor Skrankerne i Baggrunden staae Ordenens Svende ved Skrænten; i Midten staaer Ordenens store Banner. I Forgrunden paa høire Side er Stormesterens noget ophøiede Sæde; paa begge Sider sidde Ordensridderne i en Kobbelt Række, som gaaer til Skrankernes Aabning. Sædet ligeoverfor Stormesteren er ledigt og bestemt for Bois de Guilbert, ved Siden af ham sidder Malvoisin. Bjerget i Baggrunden og Rummet udenfor Skrankerne ere besatte med Tilskuere af begge Kjøn).

Syvende Scene.

Finale.

Folket

(medens Lucas de Beaumanoir, som holder Stormesterstaven i den høire Haand, kommer fra Midten og bestiger sin Throne langsomt og med Værdighed).

Alvorsfuld, høitidelig
Dommens Stund sig nærmer!
Frækhed! vee, mod Straffen Dig
Her ei Magt beskjærmer!
Tungt af Angst Dit Hjerte slaaer,
Skrækopfyldt Du kommer;
Thi som Banner Korset staaer
Og Gud selv er Dommer!

Beaumanoir

(som imidlertid har besteget Sædet, reiser sig og begynder med stærk Stemme, hvorpaa alle Riddere og Svende falde ind med kraftfuldt Chor).

Semper leo percutiatur!
Kjæk i blodig Ledingsfærd
Styrte vi mod Fjendens Hær,
Som henveires for vort Sværd,
Semper leo percutiatur!
Dog i Støvets eget Bryst
Slumrer ofte, lumsk og tyst,
Til Fordærv en syndig Lyst,
Semper leo percutiatur!
Viser den sig fræk og fri,
Skjules den af Tryllerie,
Hvilket Bryst den dølges i,
Semper leo percutiatur!

Ottende Scene.

De Forrige. Guilbert. Rebecca (ledsaget af Vagt).

(Guilbert er kommen under Koret og har, nedsjunken i mørk Grublerie, sat sig paa sin Plads).

Alle (da Rebecca nærmer sig).

Der hun kommer!
Vee Jødinden!
Vee Troldqvinden!
Med Blod vi vil
Den Tappres Skam aftvo!
Snart Baalets Ild
Den Frække skal omsnoe!
Hun falde!

(Almindelig stoiende Bevægelse, Ridderne have reist sig fra deres Sæder, Folket vil trænge ind paa Rebecca).

Beaumanoir (reiser sig).

Holder inde!
Skjærmer hende, Svende, imod Folkets Had!
I, Herrens Kjæmper! ære Lovens Bud!
At dømme hende uhørt, sømmer Christne ei!
Stille og adlyder mig!

(Medens Ridderne atter træde tilbage i Ordenen og sætte sig, søge Svendene at drive Folket tilbage. Rebecca staaer et Øieblik alene, hun er tilsløret og hendes Holdning viser Roligbed og Hengivelse; Guilbert benytter sig af Øieblikket, nærmer sig rask til hende og stikker hende et Pergamentsblad i Haanden, hvilket hun bevidstløs modtager uden at see derpaa).

Guilbert.

Tag dette Blad! ved det jeg frelser Dig!

(Han sætter sig atter paa sin Plads).

Beaumanoir.

(Da Roligheden atter er bragt tilvele, giver han Vagten et Vink, at den skal føre Rebecca frem; den følger hende til Midten af Skueplads en og træder derpaa tilbage).

Du Datter af en Stamme, som forhadt os er!
Det er beviist, at Du har Trolddom øvet her;
Ved Helvedkunster denne tappre Helt, som var
Vor Ordens Pryd, til Dig Du fængslet har,
Saa at han glemmer Ordenspligt og Ed
Og synker for Din Fod umandig ned!
Tal selv, sig, Guilbert! hvordan Du vil
Vi nævne skal slig rædsomt Gjøglespil?

Guilbert.

Guilbert foragter slig barnagtig Klage,
Som ei er Forsvar værd;
Dog skal mit gode Sværd
Hævn paa enhver, som tør mig krænke, tage!

Beaumanoir.

Arme Broder! for Dig det ei sig sømmer,
At af Kjækhed her Du Dig berømmer!

(Til Rebecca).

Tal, forsvar Dig! men tag Sløret af!

Rebecca.

Tillad, at jeg Sløret bærer;
Fædres Skikke, som jeg ære,
Vil, jeg skal mit Aasyn dølge,
Hvor saa mange Mænd jeg seer!

Beaumanoir.

Du Din Dommers Bud skal følge;
Bort med Sløret! trods ei meer!

(Til Svendene).

Op, og river Sløret bort!

Rebecca.

Hvis Du har en elsket Datter —
Ak! men barnløs Du jo er!
Haarde Mænd jeg seer kun her,
Som min bittre Qval ei fatter!
Ved Din Moders, Søsters Minde,
Lad en svag, uskyldig Qvinde
Veien til Din Naade finde!
Lad mig Frækhedes Rov ei blive,
Lad ei Sløret sønderrive!
Naar Du vil, jeg lyde maa,
Du er alvorsfuld og graa,
For Dit Bud jeg vil mig bøie!
See da Kindens Blyheds Glød,
Smertens Taarer i mit Øie,
Og forlang ei grum min Død!

(Hun tager Sløret af).

Alle.

Hendes Stemmes Klang er mild,
Fromt os hendes Blikke møde,
Øiets Graad og Læbens Ild
Tolke Uskyld, men ei Brøde!
Hulde Pige! ved Dit Blik
Medynk med Din Qval jeg fik!

Paa engang.

Rebecca (ved sig selv).

Gud! ad Rædslens Vei Du mig
I retfærdig Harme leder;
Thi jeg synder svart mod Dig,
Da en Christen jeg tilbeder!
Knus mig med Din Vredes Sværd;
Thi han er mig evig kjær!

Beaumanoir.

O Mørkets Datter! kun med Helveds Magt
Den bolde Ridder Du saa vidt har bragt,
At frækt fra Ordnens Bud han river sig
Og hænger med en syndig Lyst ved Dig!
Høit Loven efter Hævn for Brøden skriger
Og Himlen sones kun ved Herens Død!
Nu, Brødre! op, Jødindens Dom afsiger,
Hun falde som et Rov for Baalets Glød!

Ridderne.

Ja, Himlen sones kun ved Herens Død;
Hun falde som et Rov for Baalets Glød!

Rebecca

(med bævende Stemme, som efterhaanden vinder Fasthed).

Eders Sjel jeg ei kan røre,
Koldt og tomt er Eders Bryst,
Hadets Stemme kun I høre,
Uskylds Qval Jer skjænker Lyst!
Til min Frelse at nedkalde
Hævn paa Fjenden vil jeg ei!
Lad kun Israels Datter falde,
Skyldfrie gaaer jeg Dødens Vei!

(Vender sig til Guilbert).

Hist den Gud, som straffer Svig,
Dømme mellem Dig og mig!
Dig, som offred mig til Qval,
For Guds Dom jeg spørge skal:
Vidned' Sandhed mod mig her?
Fældes jeg af Retfærds Sværd?
Har jeg syndet mod Dig? — tal!

(Guilbert har reist sig og staaer ligeoverfor hende; hans forstyrrede Miner vise hans indre Kamp; han vil begynde at tale; men synker hen i dyb Tanshed og bliver staaende ubevægelig. Alles Øine ere hæftede paa ham).

(Pause).

Alle (udbryndende).

Han forstummer! vee os, vee!
Trolddomsmagt hans Tunge binder!
Frygtelige Tegn vi see,
Mørket Seir mod Lyset vinder!

Rebecca

(i Begyndelsen i en høitidelig Tone, men stedse hæftigere).

Tal, hvis Du en Christen er,
Tal som Helt og Ridder her!
Ved det Ordenskors Du bærer
Jeg for Gud besværger Dig,
Ved den Stand, som Du vanærer,
Træd i Skranken frem mod mig!
Tal nu Sandhed! tal, Forræder!
Tal nu Sandhed! Sløret svinde!
Ved Din Faders Grav og Hæder,
Ved Din Moders Støv og Minde!
Her for Gud Du vidne skal:
Er jeg ei uskyldig? — tal!

Guilbert.

(Lidenskabernes Kamp i hans Indre stiger saa voldsomt, at hans Træk næsten convulsivisk fortrække sig; han træder et Skridt nærmere til Rebecca, som om han hemmeligen vilde sige hende noget. Hans Sjels hæftige Oprør tillader det ikke, og han siger derfor, vel med qvalt, men dog, imod hans Villie, stærk Stemme).

Pergamentet! Pergamentet!

Beaumanoir

(bryder rast ud og Choret stemmer i).

Vee os! han har kun henvendt
Tanken paa det Pergament,
Hvorved Mørkets Aand har bragt
Ham for evig i sin Magt!

Rebecca

(har strax efter Guilberts Ord seet paa Pergamentet, som hun holder i Haanden).

„Forlang en Kjæmper!"
Ænd for mig et Middel er,
Som den stolte Blodret her
Ei sit Offer tør fravriste!
Glad jeg synker i min Grav,
Dog — mig Herren Livet gav
Og med Taal jeg bør det friste
Naar mit Blik seer Frelsens Sti!
Grumme Blodmænd! hører da J:
Ved Israels Gud, paa hvem jeg troer,
Jeg sværger, Løgn er Klagens Ord!
Skyldfrit mit Hjerte hæver sig
Og Himlen vil beskytte mig!
Derfor en Ret jeg fordrer her,
Hvor Gud i Tvekamp Dommer er!
Min varme Bøn han naadig hører,
Min Kjæmper han til Seiren fører!

Beaumanoir.

Hvo drager Sværd for Dødens Fjende?
Hvo vil for Dig, Jødinde! slaae?

Rebecca.

Gud vil mig selv en Kjæmper sende,
Som ved min Uskyld Seir skal faae!

Beaumanoir.

Hvo er den Helt, som Sværd tør bære
Mod Ordnens Kors, og knuses ei!

Rebecca.

Kun Gud kan skjænke Kraft og Ære
Og han omsværver Uskyldes Vei!

Beaumanoir.

Din List ei trodser Himlens Vælde,
Dig frelser ei Din Trolddom her.

Rebecca.

Kun Herrens Røst min Dom skal fælde;
Til Kamp min Handske kastet er!

(Hun kaster Handsken i Midten af Pladsen).

Alle.

Med høi Begeistring, kjæk og from
Sit Blik mod Himlens Blaa hun hæver;
I Faren ei forsagt hun bæver
Og frygter ei for Herrens Dom!

Guilbert (ved sig selv).

Jeg kjækt skal som Din Ridder slaae!
O, kunde blot mit Blik Dig sige:
Din Seir er vunden, elskte Pige!
Jeg skal for Dig som Kjæmper slaae!

Rebecca.

Jeg Haabets Stjerne seer opgaae,
Af Glæde bæver mildt mit Hjerte;
Den, jeg har frelst fra Død og Smerte,
Han kjækt vil for min Uskyld slaae!

Beaumanoir.

Velan, saa ræk mig Handsken hid!

(Det skeer).

Hvo gaaer for Ordnen kjæk i Strid?

Ridderne.

I, Riddre! vælge maae!

Guilbert.

Guilbert skal for Ordnen slaae!

Guilbert.

Hvem? — jeg? — det ei jeg gjør!

Beaumanoir.

Jo, Du for Ordnen kjæmpe bør!

Guilbert.

Jeg ei det gjør!

Beaumonoir.

Vi har Dig valgt; Du Ordnens Kald maa følge!
Giv ham Handsken!

Guilbert.

Jeg min Qval ei meer kan dølge!

(Malvoisin, som under hele Scenen af og til har givet Guilbert hemmelige Vink, tager Handsken og faaer ham til, imod hans Villie, at tage imod den).

Beaumanoir.

Saa dømme han, som læser i vor Sjel!
Men, Israels Datter! mærk Dig vel:
Du maa, før Solens sidste Straaler svinde,
Til denne Strid en Kjæmper finde;
Hvis ei det skeer — hvis her han finder Død,
Da skal Du offres Baalets Glød!

(Isaac, som under hele Retten har luret paa Bjergtinden iblandt Tilskuerne, styrter hurtigt og bestyrtet afsted).

Alle.
Store Skaber! Verdners Fryd!
Sværd mod Lasten! Skjold for Dyd!
Sandhed Seir ved Dig skal naae!
For Dit Die
Angst sig bøie
Alle maae,
Som ad Mørkets Veie gaae!
Guilbert.
Ha, Rædsler vildt med mig fremstaae!
Hvis, Elskte! Du skal ei forgaae
Jeg selv som Offer segne maa!
(Dækket falder.)

Fjerde Act.

(En stor Forhalle i Cedrics Borg; Baggrunden er aaben).

Første Scene.

Kong Richard. Cedric. Rovena. Ivanhoe. Høvdinger. Kronbetjente. Adelige Damer (staae og sidde i Baggrunden paa begge Sider. **Riddersvende** og **Almue** fylde Baggrunden. Dandsende Grupper med Blomster og Lauvbærkrandse opfylde Midten, Wamba er snart hist, snart her).

Introduction.

Alle.
Svæver hen i Dandse,
Fletter Blomsterkrandse,
Bryder ud i Jubellyd!
Herligt Faner svæve,
Seiersgvad sig hæve
Englands Drot til Roes og Fryd!
(Under følgende Sang vedbliver Dandsen. Kongen sidder paa høire Side paa et noget ophøiet Sæde, ved hans Side sidder Cedric, ligeoverfor Ivanhoe og Rovena).

Ivanhoe.
Ballade.
1.
Hvo er den Riddersmand, som kjæk
Til Palæstina drog?
Som fyldte Moslems Sjel med Skræk
Hvor han for Korset slog?
Halvmaanen, dækt af Tordenskye,
Sank mat og blodigrød,
Hvor Helten stod blandt Vaabengny
Og lyned' Skræk og Død!
Høit lyder Gammel-Englands Skrig:
„Vor Konge slog saa ridderlig!
Vor Konge! vor Konge!
Den tappre Løvehjerte!"

Alle.
Høit lyder Gammel-Englands Skrig ꝛc.

Ivanhoe.
2.
Hvo er den Helt, hvis Tapperhed
Os Jorsals Tempel gav?
Hvo baned' fromme Pilgrims Fjed
En Vei til Christi Grav?
Som første Kjæmper for vor Troe
Han staaer i evig Glands,
Med Lovsang selv hans Fjender snoe
Den Blide Seirens Krands!
Høit lyder Gammel-Englands Skrig:
„Vor Konge slog saa ridderlig!
Vor Konge! vor Konge!
Den tappre Løvehjerte!"

Alle.
Høit lyder Gammel-Englands Skrig ꝛc.

Rovena
(som føres frem af Ivanhoe, træder Kongen nogle Skridt nærmere).
3.
Ak! længe svæved' Tvedragts Aand
Om Englands Blomsterbred!
Han knytted' Troskabs brustne Baand
Og gav os Held ved Fred!
Seer Eders Blik et kjærligt Par,
Hvis Graad af Glæde randt,
Da ahner Hjertet, ham det var,
Som Elskovs Lænke bandt!
Høit toner Gammel-Englands Skrig:
„Vor Lykke blomstrer huldt i Dig,
Vor Konge! vor Konge!
Du ædle Løvehjerte!"

Alle.
Høit toner Gammel-Englands Skrig ꝛc.
(Richard har reist sig fra sit Sæde og modtager Begge med Venlighed, han fører Ivanhoe hen til Cedric, som staaer ved hans Side; denne omfavner sin Søn, og giver ham og Rovena sin Velsignelse. Wamba, som har seet dette med Deeltagelse, kysser Kongens Kappe. Alle undtagen Wamba forlade Scenen. Krigerne gaae foran ind i Borgen; Cedric ledsager Kongen, bag efter dem gaae Ivanhoe og Rovena; Herrerne og Damerne følge parviis, derpaa kommer Folket og tilsidst de Dandsende).

Alle.
Svæver hen i Dandse ꝛc.

Anden Scene.

Wamba (som har søget med de bortdragende Dandsende, alene). Det ved jeg, at dersom Athelstan ikke havde været saa artig at lade sig slaae ihjel i Kampen, saa var min Herre kommen i en slem Knibe, da Kongen ønskede at han skulde gifte sin Søn med den smukke Myndling. Han har modstaaet Bønner, Sukke, alle mine vittige Indfald; — men Kongen siger et Ord og strax er Tingen i Orden.

Vise.
Det er dog ret herligt som Konge at staae;
Thi Ære og Glæde han fuldtop kan faae!
Ja, havde jeg det ei saa godt som jeg har,
Saa ønsked jeg nok, at en Konge jeg var!
Høit flammende af Kraft og Mod
Nys Fjenden stolt i Landet stod,
Dog neppe Kongens Stemme lød

Før Folket fløi til Kamp og Død;
Det Fjenden slog og mens det stred
Det priste Kongens Tapperhed!
Det er dog ret herligt ꝛc.

Min Herre svoer og raabte: „Nei!
Min Søn jeg hende giver ei!"
Men da ham Kongen venlig bad,
Udsluktes strax det gamle Had,
Han sagde „Ja!" — og Favn i Favn
Lovpriser Paret Kongens Navn!
Derfor er det herligt, som Konge ꝛc.
(Gaaer).

Isaac (udenfor). Barmhjertighed! Barmhjertighed!

Wamba (udenfor). Nu, lad ham kun slippe igjennem!

Tredie Scene.

Wamba. Isaac.

Isaac (styrter ind). For Guds Skyld! skaf mig Wilfried af Ivanhoe itale! See her, tag denne Ring, den er kostbar, og skaf mig Wilfried af Ivanhoe itale! Forbarm Dig over en Faders Dødsangst, min Datters Liv hænger ved en Minut! Vær barmhjertig, og skaf mig Wilfried af Ivanhoe itale.

Wamba. Nu vel, behold Din Ring, jeg vil kalde paa ham. (Gaaer).

Fjerde Scene.

Isaac (alene). O mine Fædres Gud! giv mine Ord Kraft til at røre Nazareerens Hjerte! lad ikke mit Barn omkomme, lad hende ikke falde i de Ugudeliges Hænder og jeg vil prise Dig, jeg vil lovsynge Dig indtil jeg vandrer til mine Fædre!

Femte Scene.

Isaac. Ivanhoe.

Ivanhoe. Nu Isaak! hvad vil Du mig?

Isaac (styrter for hans Fødder). Ak, ædle Ridder! frels min Datter fra en marterfuld Død!

Ivanhoe. Hvorledes? Din Datter?

Isaac. Hun er i Præceptoriet i Templestove; de have anklaget hende for Troldom og dømt hende til Baalet; hun maa døe en græsselig Død, dersom en Ridder ikke før Solens Nedgang vil kjæmpe for hende mod den stolte Tempelherre Bois Guilbert.

Ivanhoe. Ha! saa har vi ingen Tid at give bort; afsted til Kamp imod ham!

Isaac. O jeg takker Dig, høimodige Nazareer!
(Begge ile ud).

(Et Fængsel i Præceptoriet, uden Dør i Midten).

Sjette Scene.

Rebecca
(uden alle Prydelser, i et simpelt Klædebon, ledes ind af to Ordensvænde).

Preghiera.

Herre! i min Qval og Jammer
Hæver jeg til Dig min Røst,
Vær Jødindens Skjold og Trøst;
Frels Du mig fra Baalets Flammer!

Israels stærke, grumme Fjender,
Uden Tal, som Havets Sand,
Spotte mig paa Gravens Rand
Og med Afskye sig bortvender!

Naar mig Smertens Taarer bade,
Naar jeg beder angst til Dig,
Hadets Smiil forhaaner mig,
Alle grusomt mig forlade!

Fra min Vugge har jeg tro,
Herre vandret Dydens Vei,
Israels Gud! forlad mig ei,
Frels mig, skjænk mig Sjæleroe!
Amen!
(Pause — der bankes stærkt).

Rebecca. Hvem banker?

Syvende Scene.

Rebecca. Guilbert (som træder ind).

Recitativ og Duet.

Rebecca.
Grusomme! Du her? er den Rædsel og Smerte,
Du selv har skabt, Salighed for Dit Hjerte?

Guilbert.
Nei, Ven og Frelser vil jeg vorde Dig;
Dog vredes ei ved hvad først Du maa vide!
Foragt, ja Skam og Farer træffe mig;
Men naar jeg Alt vil for Jødinden lide,
Jeg fordrer og at hun ei med et Nei
Afslaaer min Bøn!

Rebecca.
Tal, jeg forstaaer Dig ei!

Guilbert.
See, naar jeg i Skranken træder,
Jeg maa høste Vaabenhæder
Og Du døer i Baalets Flammer!
Slaaer jeg ei — Stjændsel mig rammer —
Da vanæres jeg, da brydes
Strax mit Skjold af Bødlens Haand —
Jeg staaer fredløs — jeg forskydes —
O da brister hvert et Baand!
Og dog vil jeg rolig lide!
(Kaster sig for hendes Fødder).

Ved Din Fod jeg sværger Dig,
Stolt mod Stjæbnen jeg vil stride
Smiler Du kun ømt til mig!
Skam og Stjændsel jeg beleer,
Døden selv jeg trodse vil
Naar kun i Dit Blik jeg seer,
At Du deler ømt min Ild!

Rebecca.
Tænk nu ei paa Brøde meer!
Fat Dig, Ridder! vær en Mand!
Guilbert (bønligt)
Du mig, Elskte! modstaae kan?
Ei min Bøn Dit Hjerte rører?
Blot det Haab berøv mig ei,
At engang Du mig bønhører!
Rebecca (kold og streng).
Christen! gaae ad Pligtens Vei!
Jeg, Jødinden, troe min Ære,
Tør ei Din paa Jorden være!
Guilbert (springer op).
Du min Kjærlighed foragter?
Stolte Skjønne! frygt min Harm!
Efter blodig Hævn jeg tragter,
Vildt den gløder i min Barm!
Rebecca.
Syndig Elskov jeg foragter
Og jeg trodser kjækt Din Vold;
Hvis Du efter Hævnen tragter,
Gud i Himlen er mit Skjold!
Guilbert.
Naar i Baalets Flammehav
Du med Rædsel seer Din Grav,
Naar med Angst og Helvedqvaler
Du Dit stolte Mod betaler,
Du fortvivlet raser, kalder,
Men Din Gud befrier Dig ei!
(Trompetstød udenfor.)
Hør! alt Domsbasunen gjalder,
Snart Du vandrer Dødens Vei!
Rebecca.
Jeg i Baalets Flammehav
Uden Frygt skal see min Grav,
Tak til Himlen skal opstige,
Som indgjød den svage Pige
Kraft imod Din vilde Lue!
Stjælv da, Frække! Hytler! skjælv!
(efter Trompetstødet.)
Herrens Under Du skal skue,
Han for mig vil kjæmpe selv!

(Guilbert styrter afsted. To Ordenssvende, som allerede ved Trompetstødet ere traadte ind, føre Rebecca bort).

(Tourneerpladsen, uden Sæder for Tempelherrerne, men med Stormesterens ophøiede Sæde. Ligeoverfor er et noget ophøiet sort Sæde for den Anklagede; i Baggrunden staaer Baalet. Folket omgiver Skrankerne.)

Finale.

Ottende Scene.

(Tempelherrerne drage ind under en krigersk Marsch. Guilbert er i fuldt Harnisk. Tilsidst komme Ordenssvendene i hvis Midte Rebecca, hvidklædt og i Lænker, gaaer. Naar Toget er kommet indenfor Skranken, indtager Stormesteren sit Sæde, og Ridderne stille sig i en stor Halvkreds ved Skranken. Rebecca føres ben til den første Stol. Guilbert staaer i Skueplads ens Midte).

Beaumanoir.
Her staaer den tappre Ridder Bois Guilbert
Beredt til Strid mod den, der født af ædel Stamme,
Vil for Jødinden i den Kamp bestaae,
Som hun er tilkjendt ved vore Loves Naade!
Blæs, Herolder! lad vor Opfordring nu lyde!
(Tre Trompetstød.)
(Dyb Pause).
(Aftenrøden begynder i Baggrunden.)
Beaumanoir.
Ei nogen Kjæmper for Jødinden fremstaaer!
Rebecca.
Gud vil mig en Kjæmper sende!
Jeg er skyldfri, og I maae
Mig hver lovlig Frist tilstaae!
Jeg mit Blik mod Gud vil vende,
Jeg mod ham min Bøn vil sende;
Troe, at han, den Evighøie,
Mægtig Uskyld vil befrie,
Og, naar Fristen er forbi,
Fromt mig for hans Billie bøie!
(Pause. Alt er roligt. Rebecca beder sagte).
Guilbert
(nærmer sig til hende, halv hoit).
Rebecca! vend Dit Haab til mig!
Rebecca.
Fly bort! min rene Sjel ei kjender Dig!
Guilbert.
Forvirret er mit Blik, oprørt mit Blod!
Intet jeg sandser meer — knust er mit Mod!
Ha, Baalet hist — og Skranken — jeg og Du —
Som rædsom Drøm omgjøgler Alt mig nu!
Rebecca.
Min Aand er lys, jeg rolig Alt har seet,
Jeg veed, at Baalet er for mig beredt!
Du hader mig — Din vilde Hævn mig rammer —
Kort er min Frist, da skal jeg døe blandt Flammer!
Guilbert.
Det skal ei skee!
Rebecca! see
Jeg Dig bevarer
Mod Død og Farer!
Hvis Mængden Du frygter,
Jeg kjæk med Dig flygter
Trods den afsted!
Kom, Elskte! med!
Rebecca.
Viig bort, Du Frister! fra mig fly!
Guilbert.
I Skovens Ly
Har alt min Svend
Bragt Heste hen!
Følg rask med mig,
Du, før de sig
Kan her besinde,
Skal Frelse finde!
Rebecca.
Nei, selv paa Dødens mørke Vei
Hos Dig jeg Frelse søger ei!

Paa Gud jeg haaber, hader Dig,
Viig bort, Du Frister! fly fra mig!
(Vender sig vort fra ham med Afskye).

Guilbert

(idet han vanker nogle Skridt bort fra hende hen i Midten).

Til Marv og Been kold Gysen ryster mig,
Og Vanvids Aand bortriver mig med sig!

Beaumanoir (til Guilbert).

Tal, vil hun tilstaae Dig Synden, hun begik?
Hvad heller trodser Troldqvinden endnu?

(Aftenrøden tager til).

Guilbert.

Ja, hendes Brøde nævner Du!
Ha! kun ved Trolddom fængsled' hun mit Blik!
Hun styrter sig fra Taarnets Rand —
Graven hun rolig skue kan —
Hun frygter selv ei Flammedød —
Dog den vil ende hendes Nød! —
Jeg skal kun evig bøde!
Halloh! halloh! vil ingen Kjæmper møde!
(Han synker hen i dyb Grublen)
(Pause).

Beaumanoir.

Længer vorder Bjergets Skygge,
Alt i Mulm sig Dagen hyller,
Snart er Solens Flamme slukt
Og Din givne Frist forbi!

Rebecca (i Dødsangst).

Fader! jeg anraaber Dig,
Alt i Nøden mig forlader,
Vær barmhjertig! frels Du mig!
Lad mig ikke døe, min Fader!

Alle.

Vee Dig, arme Pige! vee Dig!
Gud Dig styrke i Din Nød!
Ingen for Din Sag vil stride,
Uden Forsvar skal Du lide
Snart i Flammen Skjændselsdød!

Beaumanoir.

Op Slaver! Straffens Baal nu tændes maa!
Til Herrens Ære Luen høit opslaae!
Jødinde! seer Du Solens sidste Skjær?
Vær nu beredt; thi Du er Døden nær!
(Et Trompetstød udenfor, Alt kommer i glad Bevægelse; Folket seer ud mod den Side, hvorfra Trompeten toner).

Folket.

O der han er! Hurra! Hurra!
Vær tappre Helt velkommen hid!
For Ukyld kjæk Du gaaer til Strid,
Du vandre stolt med Seir herfra!

Rebecca.

Ham er det! ham det være maa!
Du hørte, Gud! min varme Bøn!
Min fromme Troe Dit Øie saae
Og Himlens Fryd er Smertens Løn!

Guilbert.

Kom her! kom her! jeg trodser Dig!
Frygt, Feighedsslave! for mit Staal!
Ustraffet ei Du røver mig
Mit vilde Ønskes skjønne Maal.

Niende Scene.

De Forrige. Ivanhoe.

(Ivanhoe, i fuldt Harnisk og med nedslaaet Visir, træder ind under Folkets Fryderaab, og bøier sig for Stormesteren).

Beaumanoir.

Vil Du til Kamp for den Anklagede gaae,
Da mig Dit Navn og Stand Du sige maa!

Guilbert.

En Bøler er Du, ja jeg fjender Dig;
Snedig Du vidste hende fra mig at rive;
Du skal ei triumphere over mig,
Mit Sværd skal snart Dig Døden give!

Ivanhoe (slaaer Hjelmdækket op).

En bedre Ridder vel, end Du,
Er jeg: Wilfried af Ivanhoe.

Alle.

Wilfried af Ivanhoe!

Rebecca.

Mit Haab bedrog ei mig!

Guilbert.

Træd frem! træd frem! jeg trodser Dig.

Ivanhoe.

Jeg kjækt vil paastaae mod Enhver,
At frie for Skyld den Dømte er!
Men Du har, ved mit Ridderord!
Frækt øvet Vold, ja Røv og Mord!
Mit Udsagn skal mit Sværd forsvare,
Mig Gud i Himlen vil bevare.

Beaumanoir.

Saa strider for Eders Sag
Som gode Kjæmper! Sværdet drag!
(Guilbert tager Skjold og Sværd; begge nedslaae Hjelmdækkerne og stille sig til Kamp).
Ton høit, Trompeter! Nu velan!
I Herrens Navn, saa griber an!
(Efter det tredie Trompetstød gjøre de hæftigt, men uafgjørende Anfald paa hinanden; Begge træde derpaa tilbage til et nyt Angreb; Guilbert hæver Sværdet til et strækkeligt Hug; men i det samme styrter han affjælet til Jorden. Ivanhoe sætter den ene Fod paa ham og hæver Sværdet til Stød).

Folket.

Ha see! han faldt! Seir! Seir!

Ivanhoe.

Bekjend nu, eller døe!

Beaumanoir.

Ha stands! Du seiret har!

Rebecca (hæver sit Øie mod Himlen).

Fader! modtag min Tak!
(Beaumanoir, Malvoisin og nogle Riddere løse Guilberts Hjelm. Ivanhoe fører Rebecca fra hendes Sæde og løser hendes Lænker).

Beaumanoir.

Livløs han ligger der,
Dog ei til Straf
Ham Sværdet traf,
Saa klart jeg aldrig saae Guds Dom som her!

Ivanhoe

(idet han tager Lænkerne af Rebecca).

Du rev mig bort fra Gravens Bred,
Skyldfrie, forfulgte Pige!

Lad mig med dyb Taknemlighed,
At Du er frie, Dig sige.

Rebecca.

Den Lænke blev mig dyrebar,
Som Ondskab har mig givet;
Thi Du min ædle Frelser var,
O, Dig jeg skylder Livet!

Alle.

Ha! see hist Kongens Faner bølge;
Med Rigsvasallers stolte Følge
Han iler hurtigt mod os hen!
Held Richard, Englands Drot og Ven!

Tiende Scene.

De Forrige. Richard (med et talrigt Følge). Cedric. Rovena. Wamba. Isaac.

Richard.

Siig, er det Ret, at med halvaabne Saar
Du til en Kamp igjen forvoven gaaer?
Jeg frydes ved Din Seir, men dadler Sligt;
Du fløi til Død og ei paa Vennen tænkte.

Ivanhoe.

At kjæmpe for Uskyld, som Livet ham skjænkte,
Det er en ærlig Ridders Pligt!

(Rovena omfavner Ivanhoe).

Richard.

Nu vel! i Elskovs Favn Du hviler atter
Og Heltens bedste Løn er Kjærlighed!

(Til Rebecca).

Dog siig mig, hvad jeg, Israels fromme Datter!
Skjænke Dig kan for hvad Du skyldfri leed?

Rebecca

(som hidtil har været beskjæftiget med sin Fader, der strax er ilet hen til hende).

Hvad kan jeg ønske? — jeg?

Ivanhoe.

Ja, hvad Du vil begjære,
Skjænker Dig Kongen for Din Dyd at ære!

Rebecca.

Du Ondskabens Had imod Uskyld har dæmpet,
Lyksalig i Kjærligheds Favn jeg Dig seer,
Du modig for mig, for Jødinden har kjæmpet,
Hvad vil den vantroe Pige meer?

Richard.

Men, stolte Orden! hvilket Kald
Har Du at være Dommer hvor Du lyde skal?
Husk Englands Konge Richard er
Og lovløs Magt skal falde for hans Sværd!

Alle.

I glade Jubelraab udbryder,
At Fjeldets Echo høit gjenlyder!
Dit Blik til Fryd har vendt vor Smerte!
Leve Richard Løvehjerte!

(Dækket falder).

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.